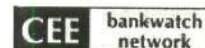

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ ЦЕНТР УКРАЇНИ

а/с 306, м. Київ-32, 01032
тел.: (044) 238-6260, тел./факс: (044) 238-6259
necu@necu.org.ua | www.necu.org.ua

№ 125-1/272

10.12.2015

Прем'єр-міністру України
Яценюку А.П.
01008, м. Київ, вул. Грушевського, 12/2

Голові Державної інспекції
ядерного регулювання України
Божку С.Г.
01011, Київ-11, вул. Арсенальна, 9/11

*щодо процедури продовження терміну експлуатації
енергоблоку №2 Южно-Української АЕС*

Шановний Арсенію Петровичу,
Шановний Сергію Георгійовичу,

Національний екологічний центр України (НЕЦУ, реєстраційне свідоцтво №125, видане Міністерством юстиції України 30 серпня 1991 р.) звертається до вас у зв'язку з необхідністю приведення процедури прийняття рішень щодо продовження терміну експлуатації енергоблоків українських АЕС у відповідність до міжнародних зобов'язань України.

7 грудня 2015 Колегія Держатомрегулювання України постановила «визнати обґрунтованою можливість безпечної експлуатації енергоблоку № 2 Южно-Української АЕС на визначених рівнях потужності до 31 грудня 2025 року»¹, тобто у понадпроектний термін. Рішення Колегії є передумовою для переоформлення ліцензії на провадження діяльності експлуатуючою організацією – ДП НАЕК Енергоатом на етапі життєвого циклу «експлуатація ядерних установок Южно-Української АЕС», яке затверджується Держатомрегулювання України.

Водночас, 23 жовтня 2015, відповідно до вимог Закону України «Про екологічну експертизу», ДП НАЕК Енергоатом (ВП «Южно-Українська АЕС») передав до Міністерства екології та природних ресурсів України звітні матеріали за результатами оцінки впливу майданчика Южно-Українська АЕС

¹ Постанова Колегії Держатомрегулювання України № 1 від 7.12.2015;

на навколишнє середовище з урахуванням положень постанови Кабінету Міністрів України від 31.10 1995 № 870 «Про Порядок передачі документації на державну екологічну експертизу» **для проведення державної екологічної експертизи (ДЕЕ).**

У матеріалах ОВНС зазначено, що однією з правових підстав для проведення даної ОВНС є Конвенція про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо) (ратифікована Законом України від 19.03.99 р. № 534-XIV).

Згідно вимог Конвенції Еспо, результати екологічної оцінки, в тому числі результати обговорення матеріалів оцінки впливу на довкілля із урядами та громадськістю країн, які можуть зазнати потенційного негативного впливу від здійснення діяльності, **мають бути враховані при прийнятті остаточного рішення** на здійснення такої діяльності. Таким остаточним рішенням, згідно Звіту 30-ої сесії² Комітету імплементації Конвенції Еспо, є рішення Колегії Держатомрегулювання України.

Як було зазначено на Колегії Держатомрегулювання України 7 грудня 2015, станом на цю дату підготовка висновку державної екологічної експертизи (ДЕЕ) щодо наданих на розгляд матеріалів ОВНС ВП «Южно-Українська АЕС» все ще триває. Щоб його підготовка відповідала вимогам Конвенції Еспо, він може бути оформлений тільки після завершення процедури транскордонних консультацій щодо матеріалів оцінки впливу на навколишнє середовище від роботи енергоблоку № 2 ЮУАЕС у понадпроектний термін у відповідності до вимог даної Конвенції. Такі консультації Міністерство екології та природних ресурсів України наразі ще не розпочало.

Тим часом у період з квітня по вересень 2015 року, до уряду України надходили офіційні звернення від урядів чотирьох країн-членів ЄС: Австрії, Румунії, Словаччини, Угорщини, щодо отримання інформації про потенційні впливи від понадпроектної роботи українських АЕС та із висловлюванням зацікавленості прийняти участь у транскордонних консультаціях з цього питання.

Звертаємо вашу увагу на те, що на даний час **існує законодавча колізія** між процесом прийняття рішення Держатомрегулювання України щодо продовження терміну експлуатації ядерних енергоблоків у понадпроектний термін та державною екологічною експертизою.

Правові наслідки щодо законності відповідного рішення Держатомрегулювання України у випадку повернення матеріалів ОВНС на доопрацювання чи

² http://www.unece.org/fileadmin/DAM/env/documents/2014/EIA/IC/ece.mp.eia.ic.2014.2.as_resubmitted.pdf

негативного висновку ДЄЕ на даний час є незрозумілими. Також, законодавчо неврегульованим залишається питання щодо того, на яких правових підставах Держатомрегулювання України може врахувати результати ДЄЕ та транскордонних консультацій під час прийняття рішення про понадпроектну роботу енергоблоків АЕС України, в тому числі енергоблоку № 2 ЮУАЕС.

Нагадуємо, що при прийнятті рішення Колегією Держатомрегулювання № 15 від 10.12.2010 щодо продовження терміну експлуатації енергоблоків № 1 та 2 Рівненської АЕС не було здійснено оцінки впливу на навколишнє середовище та не було проведено транскордонних консультацій. У зв'язку з цим, шоста нарада сторін Конвенції Еспо у червні 2014 року затвердила рішення Комітету з імплементації Еспо про те, що **Україна не виконує свої зобов'язання по статті 2, параграфу 2, щодо загальних юридичних та адміністративних рамок процедури прийняття рішень про продовження терміну роботи атомних енергоблоків**³. Тому наразі Україна перебуває у стані невиконання своїх зобов'язань за цієї Конвенцією.

Важливо зазначити, що виконання вимог міжнародних екологічних конвенцій, зокрема Орхуської Конвенції та Конвенції Еспо, є умовою отримання фінансової підтримки у розмірі 600 мільйонів євро від ЄБРР та Евратому на реалізацію Комплексної (зведеної) програми підвищення безпеки українських АЕС⁴.

У зв'язку із усім вищепереліченим, звертаємось з проханням до:

- **Держатомрегулювання України** відтермінувати введення в дію рішення Колегії Держатомрегулювання України № 18 від 7 грудня 2015 щодо провадження діяльності ДП НАЕК «Енергоатом» на етапі життєвого циклу «експлуатація ядерних установок Южно-Української АЕС» до завершення державної екологічної експертизи матеріалів ОВНС ЮУАЕС та до завершення транскордонних консультацій щодо матеріалів ОВНС;
- **Кабінету Міністрів України** врегулювати наявну колізію між процесом прийняття рішення Держатомрегулювання України щодо продовження терміну експлуатації ядерних енергоблоків у понадпроектний термін та державною екологічною експертизою. Мають бути створені правові підстави для належного врахування результатів ДЄЕ при прийнятті остаточного рішення щодо можливості продовження терміну

³ Espoo MOP Decision IV/2 http://www.unece.org/fileadmin/DAM/env/eia/decisions/Decision_VI.2.pdf

⁴ Згідно Плану екологічних та соціальних заходів (ПЕСЗ), який є частиною кредитної угоди між НАЕК «Енергоатом» та ЄБРР;

експлуатації енергоблоків АЕС у понадпроектний термін як це передбачено в рамках міжнародних зобов'язань України. Для цього просимо розробити та затвердити процедуру прийняття рішення про продовження терміну експлуатації енергоблоків АЕС у понадпроектний термін Кабінетом Міністрів України, яка б передбачала врахування рішення Колегії Держатомрегулювання щодо питань ядерної та радіаційної безпеки, так і результатів екологічної експертизи матеріалів з оцінки впливу на довкілля.

Також просимо Кабінет Міністрів України дати доручення Міністерству екології та природних ресурсів України врахувати належним чином усі вимоги Конвенції Еспо при підготовці висновку ДЕЕ щодо матеріалів ОВНС ЮАЕС, зокрема врахувати результати транскордонних консультацій.

З повагою,

Виконавчий директор

Національного екологічного центру України

Юрій Урбанський

Вик.: Головка Ірина
тел.: (044) 3537842, iryna@bankwatch.org